

Denne tekst tjener udelukkende som dokumentationsværktøj og har ingen retsvirkning. EU's institutioner påtager sig intet ansvar for dens indhold. De autentiske udgaver af de relevante retsakter, inklusive deres betragtninger, er offentliggjort i den Europæiske Unions Tidende og kan findes i EUR-Lex. Disse officielle tekster er tilgængelige direkte via linkene i dette dokument

► **B**► **C1** EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV 2004/38/EF

af 29. april 2004

om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område, om ændring af forordning (EF) nr. 1612/68 og om ophævelse af direktiv 64/221/EØF, 68/360/EØF, 72/194/EØF, 73/148/EØF, 75/34/EØF, 75/35/EØF, 90/364/EØF, 90/365/EØF og 93/96/EØF

(EØS-relevant tekst) ◀

(EUT L 158 af 30.4.2004, s. 77)

Ændret ved:

		Tidende		
		nr.	side	dato
► <u>M1</u>	Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 492/2011 af 5. april 2011	L 141	1	27.5.2011

Berigtiget ved:► **C1** Berigtigelse, EUT L 229 af 29.6.2004, s. 35 (2004/38/EF)

▼B▼C1**EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS DIREKTIV
2004/38/EF****af 29. april 2004****om unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område, om ændring af forordning (EF) nr. 1612/68 og om ophævelse af direktiv 64/221/EØF, 68/360/EØF, 72/194/EØF, 73/148/EØF, 75/34/EØF, 75/35/EØF, 90/364/EØF, 90/365/EØF og 93/96/EØF****(EØS-relevant tekst)****KAPITEL I****ALMINDELIGE BESTEMMELSER***Artikel 1***Område**

I dette direktiv fastlægges:

- a) betingelserne for udøvelse af retten til fri bevægelighed og ophold i medlemsstaterne for unionsborgere og deres familiemedlemmer
- b) unionsborgeres og deres familiemedlemmers ret til tidsubegrænset ophold i medlemsstaterne
- c) begrænsningerne for udøvelse af rettighederne efter litra a) og b) af hensyn til den offentlige orden, sikkerhed og sundhed.

*Artikel 2***Definitioner**

I dette direktiv forstås ved:

- 1) »unionsborger«: enhver person, der er statsborger i en medlemsstat
- 2) »familiemedlem«:
 - a) ægtefælle
 - b) partner, med hvem en unionsborger har indgået et registreret partnerskab i medfør af en medlemsstats lovgivning, hvis lovgivningen i værtsmedlemsstaten sidestiller et registreret partnerskab med ægteskab, samt under overholdelse af betingelserne i værtsmedlemsstatens relevante lovgivning
 - c) direkte efterkommere samt direkte efterkommere af ægtefællen eller partneren som defineret i litra b), som ikke er fyldt 21 år, eller som forsørges af unionsborgeren
 - d) slægtninge i opstigende linje samt slægtninge i opstigende linje til ægtefællen eller partneren som defineret i litra b), som forsørges af unionsborgeren

▼C1

- 3) »værtsmedlemsstat«: den medlemsstat, hvortil unionsborgeren rejser med henblik på at udøve retten til fri bevægelighed og ophold.

*Artikel 3***Berettigede personer**

1. Dette direktiv finder anvendelse på enhver unionsborger, der rejser til eller tager ophold i en anden medlemsstat end den, hvor vedkommende er statsborger, samt familiemedlemmer som defineret i artikel 2, nr. 2), der ledsager unionsborgeren eller slutter sig til denne.

2. Uden at det berører de pågældendes personlige ret til fri bevægelighed og ophold og i overensstemmelse med den nationale lovgivning skal værtsmedlemsstaten lette indrejse og ophold for følgende personer:

- a) alle andre familiemedlemmer uanset nationalitet, der ikke er omfattet af bestemmelserne i artikel 2, nr. 2), hvis disse i det land, de ankommer fra, forsørges af eller hører til den unionsborgers husstand, der er hovedindehaveren af retten til ophold, eller hvor alvorlige helbredsmæssige grunde gør det absolut nødvendigt, at unionsborgeren personligt plejer familiemedlemmet
- b) den partner, med hvem unionsborgeren har en behørigt dokumenteret varig tilknytning.

Værtsmedlemsstaten foretager en grundig undersøgelse af de personlige omstændigheder og begrundet afslag på ansøgning om indrejse eller ophold over for de pågældende.

KAPITEL II

RET TIL UD- OG INDREJSE*Artikel 4***Ret til udrejse**

1. Uden at dette berører de bestemmelser for rejsedokumenter, der gælder ved national grænsekontrol, har alle unionsborgere, der er i besiddelse af et gyldigt identitetskort eller pas, samt deres familiemedlemmer, der ikke er statsborgere i en medlemsstat, men som er i besiddelse af et gyldigt pas, ret til at forlade en medlemsstats område for at rejse til en anden medlemsstat.

2. Personer, der er omfattet af stk. 1, kan ikke pålægges visumpligt eller en lignende forpligtelse ved udrejse.

3. Medlemsstaterne udsteder og fornyer i overensstemmelse med deres nationale lovgivning identitetskort eller pas til deres statsborgere, der udtrykkeligt angiver indehaverens statsborgerskab.

4. Passet skal mindst være gyldigt i alle medlemsstater og i de lande, der er direkte transitlande mellem disse. Foreskriver lovgivningen i en

▼C1

medlemsstat ikke udstedelse af identitetskort, skal gyldigheden af passet ved udstedelse eller fornyelse være på mindst fem år.

*Artikel 5***Ret til indrejse**

1. Uden at dette berører de bestemmelser for rejsedokumenter, der gælder ved national grænsekontrol, giver medlemsstaterne unionsborgere, der er i besiddelse af et gyldigt identitetskort eller pas, ret til at indrejse på deres område, og giver familiemedlemmer, der ikke er statsborgere i en medlemsstat, ret til at indrejse på deres område, hvis de er i besiddelse af et gyldigt pas.

Unionsborgere kan ikke pålægges visumpligt eller en lignende forpligtelse ved indrejse.

2. Familiemedlemmer, der ikke er statsborgere i en medlemsstat, kan kun pålægges pligt til at være i besiddelse af et indrejsevisum i overensstemmelse med forordning (EF) nr. 539/2001 eller i givet fald den nationale lovgivning. Med henblik på dette direktiv medfører besiddelse af et gyldigt opholdskort jf. artikel 10, at sådanne familiemedlemmer er fritaget for kravet om visum.

Medlemsstaterne bistår disse personer med henblik på udstedelsen af de nødvendige visa. Disse visa udstedes så hurtigt så muligt efter en hasteprocedure og er gratis.

3. Værtslandet påstempler ikke indrejse eller udrejse i pas, der tilhører et familiemedlem, der ikke er statsborger i en medlemsstat, såfremt den pågældende person foreviser et opholdskort, jf. artikel 10.

4. Hvis unionsborgeren eller et familiemedlem, som ikke er statsborger i en medlemsstat, ikke er i besiddelse af de krævede rejsedokumenter eller de eventuelt krævede visa, giver den berørte medlemsstat disse personer enhver rimelig mulighed for inden for en rimelig frist at opnå eller fremskaffe de nødvendige dokumenter, eller få bekræftet eller på anden måde godtgjort, at de er omfattet af retten til fri bevægelighed og ophold, inden der træffes afgørelse om tilbagesendelse.

5. Den pågældende medlemsstat kan forpligte den berørte person til at anmelde sin tilstedeværelse på dens område inden for en rimelig frist, der ikke er udtryk for forskelsbehandling. Ved misligholdelse af denne forpligtelse kan der pålægges sanktioner, der står i rimeligt forhold til overtrædelsen, og som ikke må indebære forskelsbehandling.

KAPITEL III**RET TIL OPHOLD***Artikel 6***Ret til ophold i indtil tre måneder**

1. Unionsborgere har ret til frit at tage ophold på en anden medlemsstats område for en periode på højst tre måneder uden andre betingelser eller formaliteter end kravet om at være i besiddelse af et gyldigt identitetskort eller pas.

▼C1

2. Stk. 1 finder ligeledes anvendelse på familiemedlemmer, der ikke er statsborgere i en medlemsstat, og som ledsager eller slutter sig til en unionsborger, hvis de er i besiddelse af et gyldigt pas.

*Artikel 7***Retten til ophold i mere end tre måneder**

1. Enhver unionsborger har ret til at opholde sig på en anden medlemsstats område i mere end tre måneder, hvis den pågældende:

- a) er arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende i værtsmedlemsstaten, eller
- b) råder over tilstrækkelige midler til sig selv og sine familiemedlemmer, således at opholdet ikke bliver en byrde for værtsmedlemsstatens sociale system, og er omfattet af en sygeforsikring, der dækker samtlige risici i værtsmedlemsstaten, eller
- c) — er indskrevet ved en privat eller offentlig institution, der er godkendt eller som finansieres af værtsmedlemsstaten i medfør af dennes lovgivning eller administrative praksis, med henblik på dér som hovedaktivitet at følge en uddannelse, herunder en erhvervsuddannelse, og
 - er omfattet af en sygeforsikring, der dækker samtlige risici i værtsmedlemsstaten, og ved en erklæring eller på anden tilsvarende måde, efter den pågældende persons eget valg godtgør over for den relevante nationale myndighed, at vedkommende råder over tilstrækkelige midler til sig selv og sine familiemedlemmer, således at opholdet ikke bliver en byrde for værtsmedlemsstatens sociale system, eller
- d) er et familiemedlem, der ledsager eller slutter sig til en unionsborger, der opfylder betingelserne i litra a), b) eller c).

2. Retten til ophold, jf. stk. 1, omfatter også familiemedlemmer til en unionsborger, der ikke er statsborgere i en medlemsstat, når disse ledsager eller slutter sig til unionsborgeren i værtsmedlemsstaten, og unionsborgeren opfylder betingelserne i stk. 1, litra a), b) eller c).

3. Med henblik på anvendelsen af stk. 1, litra a), bevarer en unionsborger, der ikke længere er arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende, sin status som arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende, hvis den pågældende:

- a) er midlertidig uarbejdsdygtig som følge af sygdom eller ulykke
- b) er uforskyldt arbejdsløs efter at have haft lønnet beskæftigelse i mere end et år, og dette er behørigt konstateret, og vedkommende tilmelder sig arbejdsformidlingen som arbejdssøgende

▼C1

- c) er uforskyldt arbejdsløs efter udløbet af en tidsbegrænset ansættelseskontrakt af mindre end et års varighed eller uforskyldt har mistet sit arbejde i løbet af de første tolv måneder, og dette er behørigt konstateret, og den pågældende tilmelder sig arbejdsformidlingen som arbejdssøgende. I det tilfælde bevarer den pågældende sin status som arbejdstager i mindst seks måneder
- d) påbegynder en erhvervsuddannelse. Medmindre personen er uforskyldt arbejdsløs, kan status som arbejdstager dog kun bevares, hvis der er en forbindelse mellem den tidligere erhvervsmæssige beskæftigelse og den omhandlede uddannelse.

4. Uanset stk. 1, litra d) og stk. 2 har kun ægtefællen, den registrerede partner som omhandlet i artikel 2, stk. 2, litra b), og forsørgelsesberettigede børn ret til ophold som familiemedlemmer til en unionsborger, der opfylder betingelserne i stk. 1, litra c). Artikel 3, stk. 2, finder anvendelse på den pågældendes slægtninge i opstigende linje, samt slægtninge i opstigende linje til den pågældendes ægtefælle eller registrerede partner, når de forsørges af unionsborgeren.

*Artikel 8***Administrative formaliteter for unionsborgere**

1. For ophold ud over tre måneder kan værtslandet kræve, at unionsborgere lader sig registrere hos de kompetente myndigheder, jf. dog artikel 5, stk. 5.

2. Fristen for registrering skal være på mindst tre måneder fra indrejседatoen. Der udstedes straks bevis for registrering. På beviset anføres den registrerede persons navn og adresse samt datoen for registreringen. Ved misligholdelse af forpligtelsen til at lade sig registrere kan der pålægges sanktioner, der står i rimeligt forhold til overtrædelsen, og som ikke må indebære forskelsbehandling.

3. Med henblik på udstedelse af beviset for registrering kan medlemsstaterne udelukkende kræve, at

- unionsborgere som omhandlet i artikel 7, stk. 1, litra a), foreviser et gyldigt identitetskort eller pas, en bekræftelse fra arbejdsgiveren for ansættelsen eller et ansættelsesbrev eller et bevis for, at vedkommende udøver selvstændig erhvervsvirksomhed
- unionsborgere som omhandlet i artikel 7, stk. 1, litra b), foreviser et gyldigt identitetskort eller pas samt dokumentation for, at de opfylder betingelserne i litra b)
- unionsborgere som omhandlet i artikel 7, stk. 1, litra c), foreviser et gyldigt identitetskort eller pas og dokumentation for at være tilmeldt en anerkendt institution og være dækket af en sygeforsikring, der dækker samtlige risici, samt fremlægger den i artikel 7, stk. 1, litra c), omhandlede erklæring eller tilsvarende dokumentation. Medlemsstaterne kan ikke kræve, at der i nævnte erklæring angives et bestemt beløb.

▼C1

4. Medlemsstaterne må ikke fastsætte et bestemt beløb, som de anser for at svare til »tilstrækkelige midler«, men de skal tage hensyn til den pågældendes personlige situation. Beløbet må under ingen omstændighed være højere end det niveau, der giver værtsmedlemsstatens egne statsborgere mulighed for at modtage sociale ydelser, eller når dette kriterium ikke kan anvendes, end den laveste sociale pension, der udbetales i værtslandet.

5. Med henblik på udstedelse af beviset for registrering til unionsborgeres familiemedlemmer, der selv er statsborgere i en medlemsstat, kan medlemsstaterne kræve forevisning af følgende dokumenter:

- a) et gyldigt identitetskort eller pas
- b) et dokument, der attesterer, at der består en familiemæssig tilknytning eller et registreret partnerskab
- c) hvor det er relevant, bevis for registrering for den unionsborger, de ledsager eller slutter sig til
- d) i de tilfælde, der er omhandlet i artikel 2, nr. 2), litra c) og d), dokumentation for, at de dér omhandlede betingelser er opfyldt
- e) i de tilfælde, der er omhandlet i artikel 3, stk. 2, litra a), et dokument udstedt af den kompetente myndighed i hjemlandet eller det land, de ankommer fra, der attesterer, at de forsørges af unionsborgeren eller er medlemmer af dennes husstand, eller dokumentation for, at der foreligger alvorlige helbredsmæssige grunde, der gør det absolut nødvendigt, at unionsborgeren personligt plejer familiemedlemmet
- f) i de tilfælde, der er omhandlet i artikel 3, stk. 2, litra b), dokumentation for, at der består en varig tilknytning til unionsborgeren.

Artikel 9

Administrative formaliteter for familiemedlemmer, der ikke er statsborgere i en medlemsstat

1. Medlemsstaterne udsteder opholdskort til unionsborgeres familiemedlemmer, der ikke er statsborgere i en medlemsstat, hvis opholdet forventes at vare i mere end tre måneder.

2. Fristen for at ansøge om opholdskort skal være på mindst tre måneder fra indrejsedatoen.

3. Ved misligholdelse af forpligtelsen til at ansøge om opholdskort kan der pålægges sanktioner, der står i rimeligt forhold til overtrædelsen og ikke indebærer forskelsbehandling.

▼C1

*Artikel 10***Udstedelse af opholdskort**

1. Retten til ophold for unionsborgeres familiemedlemmer, der ikke er statsborgere i en medlemsstat, fastslås ved udstedelse af et dokument »opholdskort for familiemedlem til en unionsborger« senest seks måneder efter indgivelse af ansøgning. Der udstedes straks kvittering for indgivelse af ansøgning om opholdskort.

2. Med henblik på udstedelse af opholdskort kræver medlemsstaterne forevisning af følgende dokumenter:

- a) et gyldigt pas
- b) et dokument, der attesterer, at der består en familiemæssig tilknytning eller et registreret partnerskab
- c) bevis for registrering, eller hvis der ikke findes nogen registreringsordning, enhver anden dokumentation for ophold i værtsmedlemsstaten for den unionsborger, de ledsager eller slutter sig til
- d) i de tilfælde, der er omhandlet i artikel 2, nr. 2), litra c) og d), dokumentation for, at de dér omhandlede betingelser er opfyldt
- e) i de tilfælde, der er omhandlet i artikel 3, stk. 2, litra a), et dokument udstedt af den kompetente myndighed i hjemlandet eller det land, de ankommer fra, der attesterer, at de forsørges af unionsborgeren eller er medlemmer af dennes husstand, eller dokumentation for, at der foreligger alvorlige helbredsmæssige grunde, der gør det absolut nødvendigt, at unionsborgeren personligt plejer familiemedlemmet
- f) i de tilfælde, der er omhandlet i artikel 3, stk. 2, litra b), dokumentation for, at der består en varig tilknytning til unionsborgeren.

*Artikel 11***Opholdskortets gyldighed**

1. Det opholdskort, der er omhandlet i artikel 10, stk. 1, er gyldig i fem år efter udstedelsen eller for unionsborgerens påtænkte opholdsperiode, hvis denne periode er mindre end fem år.

2. Opholdskortets gyldighed berøres ikke af midlertidigt fravær af en varighed på højst seks måneder i et år eller fravær af længere varighed på grund af aftjening af værnepligt eller af ét fravær på højst tolv på hinanden følgende måneder af vægtige grunde som graviditet og fødsel eller alvorlig sygdom, studier eller erhvervsuddannelse eller udstationering på en anden medlemsstats område eller i et tredjeland.

▼C1

*Artikel 12***Bevarelse af familiemedlemmers ret til ophold i tilfælde af unionsborgerens død eller udrejse**

1. En unionsborgers død eller udrejse fra værtsmedlemsstaten berører ikke retten til ophold for familiemedlemmer, der er statsborgere i en medlemsstat, jf. dog andet afsnit.

Før de pågældende personer opnår ret til tidsubegrænset ophold, skal de dog opfylde betingelserne i artikel 7, stk. 1, litra a), b), c) eller d).

2. Familiemedlemmer, der ikke er statsborgere i en medlemsstat, mister ikke deres ret til ophold, hvis den unionsborger, de er knyttet til, afgår ved døden, for så vidt de har haft ophold i værtsmedlemsstaten som familiemedlemmer i mindst et år inden unionsborgerens død, jf. dog andet afsnit.

Før de pågældende personer opnår ret til tidsubegrænset ophold, er deres ret til ophold fortsat betinget af, at de kan godtgøre, at de er arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende, eller at de råder over tilstrækkelige midler til sig selv og deres familiemedlemmer, således at deres ophold ikke bliver en byrde for værtsmedlemsstatens sociale system, og at de har en sygeforsikring i værtsmedlemsstaten, der dækker alle risici, eller at de i værtsmedlemsstaten har status som familiemedlem til en person, der opfylder disse krav. »Tilstrækkelige midler« er defineret i artikel 8, stk. 4.

Sådanne familiemedlemmers ret til ophold bevares udelukkende på et personligt grundlag.

3. Hvis en unionsborger udrejser fra værtsmedlemsstaten eller afgår ved døden, bevarer unionsborgerens børn eller den person, som har den faktiske forældremyndighed, uanset nationalitet, retten til ophold, hvis børnene opholder sig i værtsmedlemsstaten og er tilmeldt en uddannelsesinstitution, indtil de har afsluttet deres studier.

*Artikel 13***Bevarelse af familiemedlemmers ret til ophold i tilfælde af skilsmisse eller omstødelse af ægteskabet eller det registrerede partnerskabs ophør**

1. Unionsborgeres skilsmisse, omstødelse af ægteskab, eller ophør af den pågældendes registrerede partnerskab som omhandlet i artikel 2, nr. 2), litra b), berører ikke retten til ophold for familiemedlemmer til unionsborgere, der er statsborgere i en medlemsstat, jf. dog andet afsnit.

Før de pågældende personer opnår ret til tidsubegrænset ophold, skal de dog opfylde betingelserne i artikel 7, stk. 1, litra a), b), c) eller d).

▼C1

2. Skilsmisse, omstødelse af ægteskabet eller ophør af det registrerede partnerskab som omhandlet i artikel 2, nr. 2), litra b), betyder ikke, at familiemedlemmer til unionsborgere, der ikke er statsborgere i en medlemsstat, mister deres ret til ophold, jf. dog andet afsnit:

- a) hvis ægteskabet eller det registrerede partnerskab ved begyndelsen af proceduren til skilsmisse eller omstødelse eller ophør af det registrerede partnerskab som omhandlet i artikel 2, nr. 2), litra b), har været i mindst tre år, heraf mindst ét år i værtsmedlemsstaten
- b) hvis forældremyndigheden til unionsborgerens børn er overdraget en ægtefælle eller en partner, der ikke er statsborger i en medlemsstat, efter aftale mellem ægtefællerne eller partnerne som omhandlet i artikel 2, nr. 2), litra b), eller ved en retsafgørelse
- c) hvis der foreligger en særlig vanskelig situation, og ægtefællen eller partneren f.eks. har været udsat for vold i hjemmet, mens ægteskabet eller det registrerede partnerskab stadig bestod, eller
- d) hvis den ægtefælle eller partner, der ikke er statsborger i en medlemsstat, efter aftale mellem ægtefællerne eller partnerne som omhandlet i artikel 2, nr. 2), litra b), eller ved en retsafgørelse er tilkendt ret til samvær med et mindreårigt barn, og retten har fundet, at samværet skal finde sted i medlemsstaten, så længe dette samvær skønnes at være nødvendigt.

Før de pågældende personer opnår ret til tidsubegrænset ophold, er deres ret til ophold fortsat betinget af, at de kan godtgøre, at de er arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende, eller at de råder over tilstrækkelige midler til sig selv og deres familiemedlemmer, således at deres ophold ikke bliver en byrde for værtsmedlemsstatens sociale system, og at de har en sygeforsikring i værtsmedlemsstaten, der dækker alle risici, eller at de i værtsmedlemsstaten har status som familiemedlem til en person, der opfylder disse krav. »Tilstrækkelige midler« er defineret i artikel 8, stk. 4.

Sådanne familiemedlemmers ret til ophold bevares udelukkende på et personligt grundlag.

Artikel 14

Bevarelse af retten til ophold

1. Unionsborgere og deres familiemedlemmer, har ret til ophold som omhandlet i artikel 6, så længe de ikke bliver en urimelig byrde for værtsmedlemsstatens sociale system.

2. Unionsborgere og deres familiemedlemmer har ret til ophold som omhandlet i artikel 7, 12 og 13, såfremt de opfylder de i disse artikler opstillede betingelser.

Hvis der i særlige tilfælde er rimelig tvivl om, hvorvidt unionsborgeren eller dennes familiemedlemmer opfylder betingelserne i artikel 7, 12 og

▼C1

13, kan medlemsstaterne undersøge, om disse betingelser er opfyldt. En sådan undersøgelse foretages dog ikke systematisk.

3. Unionsborgeres og deres familiemedlemmers benyttelse af værtsmedlemsstatens sociale system må ikke automatisk medføre foranstaltninger til udsendelse af de pågældende personer.

4. Uanset stk. 1 og 2 og med forbehold af kapitel VI må der under ingen omstændigheder iværksættes foranstaltninger til udsendelse af unionsborgere eller deres familiemedlemmer, hvis:

- a) unionsborgerne er arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende, eller
- b) unionsborgerne er rejst ind på værtslandets område for at søge beskæftigelse. I så fald må unionsborgerne og deres familiemedlemmer ikke udsendes, så længe det kan dokumenteres, at unionsborgerne fortsat søger arbejde og har reelle muligheder for at blive ansat.

*Artikel 15***Proceduremæssige garantier**

1. Procedurene i artikel 30 og 31 finder tilsvarende anvendelse på alle afgørelser om begrænsning af bevægelsesfriheden for unionsborgere eller deres familiemedlemmer, som er begrundet i andre hensyn end den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed.

2. Udløbet af gyldighedsperioden for det pas eller identitetskort, der har muliggjort indrejse i værtsmedlemsstaten, og udstedelsen af bevis for registrering eller opholdskort kan ikke i sig selv begrunde udsendelse fra værtsmedlemsstaten.

3. Værtsmedlemsstaten må ikke lade den i stk. 1 omhandlede udsendelsesafgørelse ledsage af et indrejseforbud.

KAPITEL IV

RET TIL TIDSUBEGRÆNSET OPHOLD

Afsnit I

Adgang til ret til tidsubegrænset ophold*Artikel 16***Generelle regler for unionsborgere og deres familiemedlemmer**

1. Unionsborgere, der lovligt har haft ophold fem år i træk i værtsmedlemsstaten, har ret til tidsubegrænset ophold på dets område. Denne ret er ikke underlagt betingelserne i kapitel III.

▼C1

2. Stk. 1 finder ligeledes anvendelse på familiemedlemmer, der ikke er statsborgere i en medlemsstat, men som i fem år i træk lovligt har boet sammen med unionsborgeren.

3. Opholdets uafbrudte karakter berøres ikke af midlertidige fravær, der ikke tilsammen overstiger seks måneder om året, og heller ikke af fravær af længere varighed på grund af værnepligt, eller af ét fravær på højst tolv på hinanden følgende måneder af vægtige grunde som f.eks. graviditet og fødsel, alvorlig sygdom, studier eller erhvervsuddannelse eller udstationering på en anden medlemsstats område eller i et tredjeland.

4. Når der er opnået ret til tidsubegrænset ophold, mistes denne ret kun ved fravær fra værtsmedlemsstaten af en varighed på to på hinanden følgende år.

Artikel 17

Undtagelser for personer, der ikke længere har erhvervmæssig beskæftigelse i værtsmedlemsstaten, herunder deres familiemedlemmer

1. Som en undtagelse fra artikel 16 har følgende personer ret til tidsubegrænset ophold i værtsmedlemsstaten, selv om de ikke har haft fast ophold der i fem år i træk:

- a) arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende, der, når de ophører med at være erhvervsaktive, har nået den alder, som er fastsat i værtsmedlemsstatens lovgivning for ret til alderspension, eller som ophører med at være arbejdstagere og går på førtidspension, når de mindst har været erhvervmæssigt beskæftiget i værtsmedlemsstaten i de foregående tolv måneder og har haft fast ophold i den pågældende medlemsstat i mere end tre år i træk.

Hvis lovgivningen i værtsmedlemsstaten ikke giver visse kategorier af selvstændige ret til alderspension, betragtes aldersbetingelsen som opfyldt, når de pågældende personer er fyldt 60 år

- b) arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende, der efter at have haft fast ophold i værtsmedlemsstaten i mere end to år i træk, ophører med at være erhvervsaktive som følge af vedvarende uarbejdsdygtighed.

Hvis denne uarbejdsdygtighed er en følge af en arbejdsulykke eller en erhvervssygdom, der giver den pågældende ret til en ydelse, som helt eller delvis betales af en myndighed i værtsmedlemsstaten, stilles der ingen krav om opholdets varighed

- c) arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende, der efter tre års uafbrudt erhvervsaktivitet og fast ophold i værtsmedlemsstaten, er beskæftiget som arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende i en anden medlemsstat, og samtidig beholder deres ophold i den første værtsmedlemsstat, som de pågældende personer i princippet vender tilbage til hver dag eller mindst en gang om ugen.

▼C1

Med henblik på erhvervelse af de rettigheder, der er omhandlet i litra a) og b), betragtes perioder med erhvervsaktivitet på den medlemsstats område, hvor den pågældende er erhvervsaktiv, som tilbagelagt på værtsmedlemsstatens område.

Perioder med uforskyldt arbejdsløshed, der er behørigt bekræftet af den kompetente arbejdsformidling, eller perioder uden arbejde, som den pågældende person ikke har indflydelse på, samt fravær fra arbejde eller ophør på grund af sygdom eller ulykke, betragtes som perioder med beskæftigelse.

2. Betingelserne vedrørende opholdets og beskæftigelsens varighed i stk. 1, litra a), og betingelserne vedrørende opholdets varighed i stk. 1, litra b), gælder ikke, hvis arbejdstagerens eller den selvstændige erhvervsdrivendes ægtefælle eller partner, jf. artikel 2, nr. 2), litra b), er statsborger i værtsmedlemsstaten eller har mistet sit statsborgerskab i værtsmedlemsstaten som følge af ægteskabet med den pågældende person.

3. Familiemedlemmer til en arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende, der har fast ophold hos denne i værtsmedlemsstaten, har uanset nationalitet ret til tidsubegrænset ophold i værtsmedlemsstaten, hvis den pågældende arbejdstager eller selvstændige erhvervsdrivende selv har erhvervet ret til tidsubegrænset ophold dér på grundlag af stk. 1.

4. Hvis en arbejdstager eller selvstændig erhvervsdrivende afgår ved døden, mens vedkommende er erhvervsaktiv, men endnu ikke har erhvervet ret til tidsubegrænset ophold i værtsmedlemsstaten efter stk. 1, har den pågældendes familiemedlemmer, som opholder sig hos ham på værtsmedlemsstatens område, ret til tidsubegrænset ophold i værtsmedlemsstaten, hvis:

- a) arbejdstageren eller den selvstændige erhvervsdrivende har haft fast ophold i værtsmedlemsstaten i to år i træk på datoen for dødsfaldet
- b) dødsfaldet skyldes en arbejdsulykke eller en erhvervssygdom, eller
- c) den efterlevende ægtefælle har mistet sit statsborgerskab i værtsmedlemsstaten som følge af ægteskab med den pågældende arbejdstager eller selvstændige erhvervsdrivende.

Artikel 18

Erhvervelse af ret til tidsubegrænset ophold for visse familiemedlemmer, der ikke er statsborgere i en medlemsstat

Når familiemedlemmer til unionsborgere som omhandlet i artikel 12, stk. 2, og artikel 13, stk. 2, opfylder de deri fastsatte betingelser, opnår de ret til tidsubegrænset ophold efter lovligt at have haft ophold i fem år i træk i værtsmedlemsstaten, jf. dog artikel 17.

▼C1

Afsnit II

Administrative formaliteter

Artikel 19

Bevis for ret til tidsubegrænset ophold for unionsborgere

1. Medlemsstaterne udsteder efter ansøgning fra unionsborgere, der har erhvervet ret til tidsubegrænset ophold, et bevis herfor efter at have kontrolleret varigheden af vedkommendes ophold.
2. Bevis for ret til tidsubegrænset ophold udstedes så hurtigt som muligt.

Artikel 20

Tidsubegrænset opholdskort for familiemedlemmer, der ikke er statsborgere i en medlemsstat

1. Medlemsstaterne udsteder inden for en frist på seks måneder efter indgivelse af ansøgning et tidsubegrænset opholdskort til familiemedlemmer, der ikke er statsborgere i en medlemsstat, når de har ret til tidsubegrænset ophold. Det tidsubegrænsede opholdskort fornyes automatisk hvert tiende år.
2. Ansøgningen om tidsubegrænset opholdskort skal indgives, før opholdskortet udløber. Ved misligholdelse af forpligtelsen til at ansøge om tidsubegrænset opholdskort kan der pålægges sanktioner, der står i rimeligt forhold til overtrædelsen og ikke indebærer forskelsbehandling.
3. Afbrydelser af opholdet, der ikke overstiger to år i træk, berører ikke det tidsubegrænsede opholdskorts gyldighed.

Artikel 21

Opholdets uafbrudte karakter

Opholdets uafbrudte karakter kan med henblik på dette direktiv godtgøres med ethvert bevismiddel, der anvendes i værtsmedlemsstaten. Opholdets uafbrudte karakter afbrydes af enhver behørigt gennemført udsendelsesafgørelse vedrørende den pågældende.

KAPITEL V

FÆLLES BESTEMMELSER FOR RET TIL OPHOLD OG RET TIL TIDSUBEGRÆNSET OPHOLD

Artikel 22

Geografisk anvendelsesområde

Retten til ophold og retten til tidsubegrænset ophold gælder på hele værtsmedlemsstatens område. Medlemsstaterne må kun indføre geografiske begrænsninger for retten til ophold og retten til tidsubegrænset ophold, hvis der også gælder sådanne begrænsninger for medlemsstatens egne statsborgere.

▼C1

*Artikel 23***Tilknyttede rettigheder**

Unionsborgeres familiemedlemmer, som har ret til ophold eller ret til tidsubegrænset ophold i en medlemsstat, har uanset nationalitet ret til dér at tage arbejde eller nedsætte sig som selvstændige erhvervsdrivende.

*Artikel 24***Ligebehandling**

1. Med forbehold af specifikke bestemmelser, der udtrykkeligt fremgår af traktaten og den afledte ret, anvendes traktatens bestemmelser uden forskelsbehandling på alle unionsborgere, der i henhold til dette direktiv opholder sig i værtsmedlemsstaten, og på værtsmedlemsstatens egne statsborgere. Denne ligebehandling gælder også familiemedlemmer, der ikke er statsborgere i en medlemsstat, men som har ret til ophold eller ret til tidsubegrænset ophold.

2. Uanset stk. 1 er værtsmedlemsstaten ikke forpligtet til at tillægge ret til sociale ydelser i de første tre måneder af et ophold eller eventuelt i den længere periode, der er omhandlet i artikel 14, stk. 4, litra b), eller til, forud for erhvervelse af ret til tidsubegrænset ophold, at yde understøttelse, herunder støtte til erhvervsuddannelse, i form af stipendier eller lån, til andre personer end arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og personer, der har bevaret denne status, samt deres familiemedlemmer.

*Artikel 25***Generelle bestemmelser om opholdsdokumenter**

1. Besiddelse af et bevis for registrering, jf. artikel 8, et bevis for ret til tidsubegrænset ophold, et bevis for indgivelse af ansøgning om opholdskort for familiemedlemmer, et opholdskort eller et tidsubegrænset opholdskort kan under ingen omstændigheder stilles som betingelse for udøvelse af en rettighed eller gennemførelse af en administrativ handling, idet den pågældende med en hvilken som helst anden type dokumentation kan godtgøre at være omfattet af de pågældende rettigheder.

2. De dokumenter, der er nævnt i stk. 1, udstedes gratis eller mod betaling af et beløb, der ikke er højere end de gebyrer og afgifter, som værtslandets egne statsborgere betaler for udstedelse af lignende dokumenter.

*Artikel 26***Kontrol**

Medlemsstaterne kan kontrollere, om en eventuel forpligtelse for udlændinge i henhold til national ret til altid at kunne forevise bevis for registrering eller opholdskort, overholdes, for så vidt samme forpligtelse gælder over for deres egne statsborgere med hensyn til forevisning af identitetskort. Hvis denne forpligtelse misligholdes, kan medlemsstaterne anvende de samme sanktioner som dem, de anvender for deres egne statsborgere, når forpligtelsen til at kunne forevise identitetskort ikke overholdes.

▼C1

KAPITEL VI

**BEGRÆNSNINGER I RETTEN TIL INDREJSE OG OPHOLD AF
HENSYN TIL DEN OFFENTLIGE ORDEN, SIKKERHED ELLER
SUNDHED***Artikel 27***Generelle principper**

1. Med forbehold af bestemmelserne i dette kapitel kan medlemsstaterne begrænse den frie bevægelighed og ophold for en unionsborger eller et familiemedlem uanset nationalitet af hensyn til den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed. Der må ikke lægges økonomiske betragtninger til grund.

2. Foranstaltninger truffet af hensyn til den offentlige orden eller sikkerhed skal være i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet og kan udelukkende begrundes i vedkommendes personlige adfærd. En tidligere straffedom kan ikke i sig selv begrunde anvendelsen af sådanne foranstaltninger.

Den personlige adfærd skal udgøre en reel, umiddelbar og tilstrækkelig alvorlig trussel, der berører en grundlæggende samfundsinteresse. Begrundelser, der ikke vedrører den individuelle sag, eller som har generel præventiv karakter, må ikke anvendes.

3. For at undersøge, om den pågældende udgør en risiko for den offentlige orden eller sikkerhed, kan værtsmedlemsstaten, når den skønner det påkrævet, i forbindelse med udstedelsen af bevis for registrering eller, hvor der ikke findes nogen registreringsordning, senest tre måneder efter indrejsen på dets område eller fra den dato, hvor den pågældende har anmeldt sin tilstedeværelse på området, jf. artikel 5, stk. 5, eller i forbindelse med udstedelsen af opholdskort anmode oprindelsesmedlemsstaten og eventuelt andre medlemsstater om oplysninger om den pågældendes eventuelle tidligere straffe. Sådanne forespørgsler må ikke antage systematisk karakter. Den adspurgte medlemsstat skal besvare forespørgslen inden for en frist på to måneder.

4. Den medlemsstat, der har udstedt passet eller identitetskortet, skal uden særlige formaliteter lade indehaveren, der er blevet udsendt fra en anden medlemsstat af hensyn til den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, indrejse på sit område, selv om dokumentet måtte være udløbet, eller indehaverens statsborgerskab anfægtes.

*Artikel 28***Beskyttelse mod udsendelse**

1. Værtsmedlemsstaten skal, før den træffer afgørelse om udsendelse med begrundelse i den offentlige orden eller sikkerhed, bl.a. tage hensyn til varigheden af den pågældendes ophold på værtsmedlemsstatens område, den pågældendes alder, helbredstilstand, familiemæssige og økonomiske situation, samt sociale og kulturelle integration i værtsmedlemsstaten og tilknytning til hjemlandet.

▼C1

2. Værtsmedlemsstaten må ikke træffe en udsendelsesafgørelse vedrørende en unionsborger eller dennes familiemedlemmer, uanset nationalitet, når de har opnået ret til tidsubegrænset ophold på værtsmedlemsstatens område, medmindre det skyldes alvorlige hensyn til den offentlige orden eller sikkerhed.

3. Der må ikke træffes en udsendelsesafgørelse i forhold til en unionsborger, medmindre afgørelsen er bydende nødvendig af hensyn til den offentlige sikkerhed som fastlagt af medlemsstaten, hvis de:

- a) har haft ophold i værtsmedlemsstaten i de ti forudgående år, eller
- b) er mindreårige, medmindre udsendelsen er nødvendig af hensyn til barnets tarv som fastlagt i De Forenede Nationers konvention af 20. november 1989 om barnets rettigheder.

*Artikel 29***Offentlig sundhed**

1. De eneste sygdomme, der kan begrunde foranstaltninger, der begrænser den frie bevægelighed, er de sygdomme, der er potentielt epidemiske ifølge relevante instrumenter fra Verdenssundhedsorganisationen, samt andre smitsomme infektionssygdomme eller parasitære sygdomme, for så vidt værtsmedlemsstaten har truffet beskyttelsesforanstaltninger mod dem for egne statsborgere.

2. Sygdomme, der opstår efter de første tre måneder efter ankomstdatoen, kan ikke begrunde en udsendelse af landet.

3. Værtsmedlemsstaten kan, hvis der foreligger begrundet formodning, inden for de første tre måneder efter ankomstdatoen, kræve at personer, der har ret til ophold, underkastes en gratis lægeundersøgelse for at fastslå, at de ikke lider af de sygdomme, der er omhandlet i stk. 1. Sådanne lægeundersøgelser må dog ikke gennemføres systematisk.

*Artikel 30***Meddelelse af afgørelser**

1. Alle afgørelser, der træffes i henhold til artikel 27, stk. 1, meddeles de pågældende personer skriftligt på en måde, der giver dem mulighed for at forstå afgørelsens indhold og virkning.

2. De præcise og fuldstændige oplysninger om hensynet til den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, der danner grundlaget for en sådan afgørelse, meddeles de pågældende personer, medmindre hensynet til statens sikkerhed er til hinder herfor.

3. I meddelelsen angives det, til hvilken rets- eller forvaltningsmyndighed der kan indgives klage, samt fristen herfor og i givet fald fristen for at forlade medlemsstaten. Medmindre der er tale om behørigt begrundede hastetilfælde, skal fristen for at forlade medlemsstaten være på mindst en måned regnet fra datoen for meddelelsen.

▼C1

*Artikel 31***Proceduremæssige garantier**

1. Når der vedrørende en person træffes en hvilken som helst afgørelse begrundet i hensynet til den offentlige orden, sikkerhed eller sundhed, har den pågældende adgang til domstolsprøvelse og i givet fald administrativ prøvelse af afgørelsen i værtsmedlemsstaten.

2. Hvis den administrative klage over en udsendelsesafgørelse eller anmodningen om domstolsprøvelse ledsages af en anmodning om en midlertidig afgørelse om at udsætte afgørelsens gennemførelse, må den faktiske udsendelse fra medlemsstaten ikke finde sted, før der er truffet beslutning om den midlertidige afgørelse, medmindre

— udsendelsesafgørelsen bygger på en tidligere retsafgørelse

— de pågældende personer tidligere har haft adgang til domstolsprøvelse, eller

— udsendelsesafgørelsen er bydende nødvendig af hensyn til den offentlige sikkerhed, jf. artikel 28, stk. 3.

3. I forbindelse med prøvelsen undersøges det, om afgørelsen er lovligt truffet, og der tages stilling til de faktiske forhold og omstændigheder, der begrunder den påtænkte foranstaltning. Det sikres herved, at afgørelsen står i rimeligt forhold navnlig til de krav, der følger af artikel 28.

4. Medlemsstaterne kan beslutte, at den pågældende person ikke må opholde sig i landet, så længe sagen prøves, men de må ikke forbyde den pågældende person at føre sit forsvar personligt, medmindre hans fremmøde kan skabe alvorlige forstyrrelser for den offentlige orden eller sikkerhed, eller sagen vedrører afslag på en anmodning om indrejse i medlemsstaten.

*Artikel 32***Varigheden af et indrejseforbud**

1. Personer, der af hensyn til den offentlige orden eller sikkerhed bliver nægtet adgang til en medlemsstats område, kan indgive en ansøgning om ophævelse af indrejseforbuddet efter udløbet af en rimelig frist afhængig af omstændighederne, dog under alle omstændigheder efter tre år regnet fra gennemførelsen af den endelige afgørelse om indrejseforbud, der er gyldigt truffet i overensstemmelse med fællesskabsretten, under påberåbelse af enhver ændring af de forhold, der begrundede udstedelsen af indrejseforbuddet.

Den pågældende medlemsstat skal tage stilling til denne ansøgning inden for en frist på seks måneder regnet fra indgivelsen.

2. Personer, der er omfattet af stk. 1, må ikke rejse ind i medlemsstaten, så længe ansøgningen behandles.

▼ C1*Artikel 33***Udsendelse som straf eller retlig følgevirkning**

1. Værtsmedlemsstaten kan kun træffe udsendelsesafgørelse som straf eller som retlig følgevirkning til en fængselsstraf, hvis betingelserne i artikel 27, 28 og 29 er opfyldt.

2. Hvis en udsendelsesafgørelse i henhold til stk. 1 gennemføres mere end to år efter, at den blev truffet, skal den berørte medlemsstat efterprøve, om den pågældende fortsat udgør en reel trussel for den offentlige orden eller sikkerhed, og den skal vurdere, om forholdene har ændret sig siden den oprindelige udsendelsesafgørelse blev truffet.

KAPITEL VII

AFSLUTTENDE BESTEMMELSER*Artikel 34***Oplysning**

Medlemsstaterne informerer om unionsborgernes og deres familiemedlemmers rettigheder og pligter på de områder, som dette direktiv omfatter, især ved hjælp af informationskampagner gennem nationale og lokale medier og andre kommunikationsmidler.

*Artikel 35***Misbrug af rettigheder**

Medlemsstaterne kan træffe de nødvendige foranstaltninger til at nægte, ophæve eller tilbagekalde rettigheder i henhold til dette direktiv, når der er tale om misbrug af rettigheder eller om svig, som f.eks. proformaægteskab. Sådanne foranstaltninger skal stå i rimeligt forhold til misbruget og være omfattet af de proceduremæssige garantier i artikel 30 og 31.

*Artikel 36***Sanktioner**

Medlemsstaterne fastlægger de sanktioner, der skal anvendes i tilfælde af overtrædelse af de nationale bestemmelser, som vedtages til gennemførelse af dette direktiv, og træffer enhver fornøden foranstaltning til at sikre deres iværksættelse. Sanktionerne skal være effektive og stå i rimeligt forhold til overtrædelsen. Medlemsstaterne giver senest den 30. april 2006 Kommissionen meddelelse om disse bestemmelser og enhver senere ændring meddeles snarest muligt.

*Artikel 37***Gunstigere nationale bestemmelser**

Dette direktiv berører ikke love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne, der er gunstigere for de personer, der er omfattet af dette direktiv.

▼ C1*Artikel 38***Ophævelse****▼ M1****▼ C1**

2. Direktiv 64/221/EØF, 68/360/EØF, 72/194/EØF, 73/148/EØF, 75/34/EØF, 75/35/EØF, 90/364/EØF, 90/365/EØF og 93/96/EØF ophæves med virkning fra 30. april 2006.

3. Henvisninger til de ophævede bestemmelser betragtes som henvisninger til dette direktiv.

*Artikel 39***Rapport**

Kommissionen forelægger senest den 30. april 2008 Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om anvendelsen af dette direktiv, eventuelt ledsaget af nødvendige forslag, særlig om muligheden for at forlænge den periode i hvilken unionsborgere og deres familiemedlemmer kan tage ophold i værtsmedlemsstaten uden betingelser. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen de oplysninger, der er nødvendige for udarbejdelsen af denne rapport.

*Artikel 40***Gennemførelse**

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv inden den 30. april 2006.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de nationale retsfor skrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv, samt en sammenligningstabel over bestemmelserne i dette direktiv og de tilsvarende bestemmelser i den vedtagne nationale lovgivning.

*Artikel 41***Ikrafttræden**

Dette direktiv træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende*.

*Artikel 42***Adressater**

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.